

Merethe Neldeberg Jørgensens prædiken 19. søndag efter trinitatis

Taler

Merethe Neldeberg
Jørgensen
Præst

Dato

8. oktober 2023

Sted

Ansgar Kirke, Flensborg

Vi fejrer gudstjeneste i Ansgar kirke i Flensborg. Mange sidder i dag ved radioen og lytter med, mens nogen af os er gået ind ad døren og har sat os i kirkerummet. Der er plads nok i det store rum. Ingen har behøvet at lave hul i taget for at komme ind. Det ville også have været en halsbrækkende affære at lade sig fire ned gennem taget, for der er højt til loftet her og det er lavet af beton. Men som sagt det har ikke være nødvendigt. Vi har kunnet gå lige ind fra gaden og i ro og mag sætte os for høre Jesu ord.

Anderledes var det i Kapernaum for mere end 2000 år siden. Her var mennesker også samlet til gudstjeneste. Jesus prædikede ordet i det hus, hvor han boede under opholdet i byen.

Det var et tilløbsstykke. Der var stor trængsel udenfor det hus, hvor Jesus talte. Og så kommer fire mænd bærende med en lam på en bære, hører vi. De kan ikke komme frem til Jesus. Døren er spærret. De må derfor fire den lamme ned til Jesus gennem et hul i taget. Hele sceneriet er så levende fortalt, at man ser det for sig. Det er lige før, man kan smage støvet fra murbrokkerne og mærke, hvordan folk skubber og maser for at komme til at se.

Den farverige entré, som den lamme gør, har ikke meget til fælles med den måde, vi er kommet til gudstjeneste på. Trængslen har i dag været begrænset. Alligevel har vi noget til fælles. Vi er kommet til gudstjeneste af samme grund som de mange mennesker i Kapernaum og som de fire mænd med den lamme, nemlig for at høre Jesus forkynde ordet om Guds rige, der er kommet nær.

Det første, som slår én ved Markus' fortælling er den iver og opfindsomhed, som de fire mænd udviser. Det er gribende, hvor meget de vil gøre for deres

lamme ven. Han er tydeligvis vigtig for dem. Vi bliver berørt, fordi vi genkender det. Vi har jo også mennesker i vores liv som er vigtige for os, som vi vil gå langt for at hjælpe. Markus fortælling minder os om, at vi ikke kun lever for os selv. Uden de andre er vi ingenting. Vi er afhængige af hinanden. Vi bærer hinanden og vi bliver selv båret.

Den amerikanske antropolog Margaret Mead, der var født i 1901 blev engang af en studerende spurgt, hvad hun anså for at være de første tegn på civilisation i en kultur. Studenten forventede at Mead ville tale om fiskekroge og potteskår. Men nej. Mead svarede, at det første tegn på menneskelig civilisation fandt man, der, hvor en lårbensknogle havde været brækket og var groet sammen igen. I dyreriget er det sådan, at hvis et dyr brækker et ben, så dør det. For så kan det ikke længere gemme sig, det kan ikke jage eller få noget at drikke og det bliver selv et let offer for rovdyr. Ingen dyr overlever et brækket ben så længe at det kan hele.

Et brækket lårben, der er helet er derfor tegn på at nogen har taget sig af den tilskadekomne og har sørget for vedkommende, indtil han kunne gå igen. Der hvor vi hjælper mennesker i nød, det er der, den menneskelige civilisation begynder. Mennesket bliver først rigtigt menneske, når det hjælper andre.

Det har de fire mænd nok ikke hørt noget om, de er bare opsat på at bringe deres ven til Jesus i håb om, at han vil helbrede ham. Den lamme bliver ikke ladet alene. Og Jesus ser dem. Han ser deres tro, som der står. Ingen har godt nok sagt et ord. Men det er ikke ordene, det kommer an på her. De er kommet til Jesus. Det er det afgørende. De har så stor tillid til hans magt, at intet har kunnet hindre dem i at bringe den lamme frem. Det ser Jesus. Jesus ser tro og han kvitterer. Ikke præcis som de fire mænd og den lamme nok havde forventet med helbredelse men med syndstilgivelse. "Søn dine synder tilgives dig" lyder Jesu ord.

Mærker man skuffelsen brede sig her? Jeg tror det. De mange forsamlede havde helt sikkert forventet noget andet. For hvad er syndernes forladelse? Er det ikke bare "varm luft" tom snak? En helbredelse, havde været til at tage og føle på. Det havde man kunnet bruge til noget. Syndernes forladelse er bare ord. Hvilken forskel gør de?

For de skriftkloge er sagen en anden. Syndernes forladelse er forbeholdt Gud.

Jesus har efter deres mening overskredet sine beføjelser. De er forargede. Men Jesus viser nu, at han har magt til begge dele både at tilgive og at helbrede. Han beder derfor den lamme rejse sig fra sin bære og gå hjem - med syndernes forladelse.

Syndernes forladelse og helbredelsen hænger sammen, men ikke på den måde at den lamme selv skulle have været skyld i sin lammelse. Han er ikke blevet lam på grund af noget, han selv har gjort. Mange spørger jo sig selv, når de bliver ramt af sygdom, hvorfor lige mig? Hvorfor skal jeg rammes? Men Jesus antyder ikke, at der skulle være nogen årsagsammenhæng: Det handler ikke om skyld og straf. Sygdom er ikke en straf.

Sammenhængen er en anden. Det er snarere sådan at lammelsen er med til at illustrere, hvad synd er. Synd er et religiøst begreb, det drejer sig ikke om bestemte handlinger. Det er snarere en indstilling, det er dette at vende sig bort fra Gud og have nok i sig selv. Martin Luther forklarer synd som det at være indkroget i sig selv, så vi kun har vores eget for øje. Det kan komme til udtryk på utallige måder. Vi er måske inderligt optaget af vores egne fejltrin eller hvad vi sagde eller burde have sagt, så vi glemmer, at der er en verden uden for os selv. Eller vi er så ambitiøse på egne vegne, at vi overser, at der også er andre mennesker, vi skal tage hensyn til. Måske ser vi ikke, at der en ven, der har brug for vores hjælp. Vi er låst fast i os selv, vi er, kan man sige, lammede, på en måde der forhindrer os i at række ud mod andre.

Synd betyder egentlig at ramme forbi målet, det er et begreb, der angår vores måde at være menneske på. Med synden er vi kommet i et misforhold til Gud og til livet. Syndernes forladelse bringer os på ret kurs igen.

Det er ikke så let at forholde sig til. Det religiøse sprog er et vanskeligt sprog. Det skal fortolkes. De skriftkloge vil, som vi hører det i dag, have det til at handle om regler og love og de sidder konstant parat med løftet pegefingre.

Med helbredelsen af den lamme kan man sige, at Jesus på en pædagogisk måde ”oversætter” syndernes forladelse til et sprog, vi kan forstå. Han helbreder den lamme, så han igen kan gå ud i verden- frisk og frejdig, klar til nye udfordringer. Enhver kan se, at han fået sit liv tilbage. Befriet for sin lammelse kan han igen tage livtag med livet og dets udfordringer. Han kan være noget for sig selv og andre. Det er det syndernes forladelse betyder for mennesker, at vi kan rejse os

nyskabte og leve så godt vi nu formår det.

Med syndernes forladelse bliver livet igen nyt og fuld af muligheder. Himlen åbner sig. Afstanden til Gud er overvundet Guds rige er kommet nær. Folkemængden forstod det, da de så den lamme rejse sig og de jubler. Aldrig havde de set noget lignende, råber de.

Når vi i dag er samlet til gudstjeneste, kan vi juble med. Vi sidder hver især med vores håb, vores længsler, vores savn. Vi kommer med vores bekymringer og vores uro. Med syndernes forladelse sætter Gud os fri af alt det som nager. Han rejser os op, som de mennesker vi er og sender os ud i livet - for at være noget for hinanden.

Amen

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

19. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/merethe-neldeberg-jorgensens-praediken-19-sondag-efter-trinitatis>